

L a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 37. Zettortdeenâ 10tâ September 1836.

J a u n a s s i n n a s.

Wentespilli labs ohstis; bet wehju-puhtamas smiltis to dauds weetas seflu darra.

No Wentespils iswedd: Linnsehflu, lab-bibu, linnus un kannepus us Ollenderu, Eng-lenderu, Denemarku, Sweedru, Norwegu un Pruhfchu semmi; schihs leetas eewedd no Kurs-
semmes; malku peewedd us Wentes uppi. No wirspeeminnetahm semmehm eewedd: fahli, silkus, dakstiaus, pehrwu fohzinus, fo us Kurs-
semmi un Leifcheem iswedd.

Iswedd naudas wehrtibâ prezzes par 400 lihds 600,000 pap. rubteem.

Eewedd naudas wehrtibâ prezzes par 50 lihds 70,000 pap. rubteem.

Tullis Krohnm peeschfirr lihds 40,000 pap. rubteem.

Wentespilli irr fuggi, kas pascha pilfata fohpmanneem peederr, us kurreem arri Kurs-
semneeki par matroscheem deen.

Leepajai labs ohstis, kas retti aiszalst.

Iswedd: Labbibu, linnsehflu, kannepus, linnus, pakkulas, zuhku farrus, negehretas ahdas, malku us Ollenderu, Englenderu, Nor-
wegu, Denemarku un Portugalu semmi; schihs leetas peewedd no Kurssemmes, Pohleem un Kreeweem.

Eewedd: Silkes, fahli, wihnu, kapeju, pehrwes, un Kurssemneeki, Leifchi un Rihdse-
neeki schihs leetas nopehrf.

Leepaja ifgadd 2 ir 3 laimas tohp buhwetas, arri schein matroschu starpâ Kurssemneeki.

Eewedd naudas wehrtibâ prezzes par 600,000 pap. rubteem.

Iswedd naudas wehrtibâ prezzes par 5 mil-
lionu pap. rubteem.

Tullis Krohnm peeschfirr lihds 60,000 pap. rubtus.

Widsemme ifgadd fadefsinajoht 9 fimts tuh-
stoschus puhrus labbibas — no tam brand-
wihnu istaisiht. Paschi ne espehjoht to isdfer-
un leelaku dalku aissuhtha us Kreewu semmi.
Lizzam gan. W. P.

D senneetees pehz Deewa taif- nibas.

Nabbags dischlers (snickers) no baggata fun-
ga wezzu kummodu dabbuja fataisih. Winsch
to isahrdidams atradde eefschâ tahdas iswelfaja-
mas lahrites, kas tik gudri bij eetaisitas ka ne-
weens tahs ne atradde kas ne sinnaja. Weenu
no tahm iswilkdams winsch dahrgus aminus
tur atradde un pehrles, ka wiffi kas tur klah
bija, fahihjabs un fahrihnojabs. Tur klah
arridsan bij ta meistera rads, prezzineeks kam
no tahdahm dahrgahm leetahm arri kahda sinna-
schana bij. Tas teem lifke kluffu zeest, un wiffu
labbi apstattijees winsch fahze runnaht, ka
Deems labbu laimi effoht peeschfihris, ka winsch
apnemotees to atrastu leetu par desmits tuh-
stoscheem dahldereem pahrdohht un ja winnam
fimits dahlderu atdohhtu, ka winsch buhschoht
mutti turreht. Unmatneeka seewa un behrni
no preeka gan drihs fahze raudaht — bet patz
tehws krattija galwu un atbildeja: Ko juhs nee-
kus runnajeet! Woi tas mannim tapehz peederr,
ka es esmu atraddis? Deewa wahrds falka:
Zew ne buhs sagt un kas zittam atrastu leetu
ne atdohd, tas soh. Labbaki nabbags ar taif-
nibas ne ka baggats ar grehku — taifnam pehz-
gallâ labbi isdohdahs. To fazzijis winsch gabje
un tam kungam noneffe wiffu un isteize tam
arridsan ta kahrinataja wahrdu. Tas kungs
bij lohti preezigis un fazzija: Tu mannim leelu
preeku darrijis ar to mantu tikpat ka ar tawas
taifnibas — wehl wairaf zaur to, ka tu newaini-

gam zilwekam gobdu effi glabbis. Mannam nelaika tehvam bij audjeknis, kas allaschin pee wiinna klahd bij. Kad winsch scho dahrgu mantu bij nopirzis, kahdâ rihtâ winsch tappe atrastis mirris sawâ gultâ, bet schi manta nekur ne rad-dahs. Tad tas audjeknis, jauns puifis, no teefas tappe fanemts, jo wiffi dohmaja, ka winsch to wezzu kungu aukstu darrijis un to mantu sadfis. Zlgi zeetumâ turrehts winsch no semmes tappe isdsihts, jebfchu nekahda leeziba prett wiannu ne bij. Par to preeku, ka es nu redsu kâ winsch jauns puifis arridsan bes wainas irr, es wiffu pafaules mantu ne nemtu. Tad nu schis gobdigs kungs tohs dahrgus akminus un pehrles pahrdewe, weenu dattu atdewe dischleram un wiffu zittu naudu sawa tehwa audjeknam, kas zaur to turrigs un gobdhts kungs palikke. Zâ zaur weena zilweka taifnibu dauds zitti, ir winsch pats tappe glabhti.

Tas pats bij ar jaunu puifi, kas bahrinisch pafaule bij palizzis un kam tehws mirstohd bij peeteizis, lai allaschin Deemu bihstotees un taifns effohd. Bahrinisch peeklue pee skurstinslauzitaja, tehwa raddineeka, fehnina pilfatâ. Meisteris tam kahdu deenu pilli schauru skurstini likke slauzihd, ka gals pufskrahfni bij, kahdi Wahzsemme irr, kur ugguns preekschâ degg. Muhsu sehnam slauzohd slid kahja un winsch brauz semme, kamehr paschâ kambari eekriht. Pazeblees un atpuhtees schis reds sinuffas leetas, pawiffam selta pulksteni, kas winnam azzis apstulbo. Bet fabaidihts zaur kahdu trohtfni winsch kahp skurstinâ eeksch un eet us mahjahm. Wakkarâ apgullufcham naw meera nedf meega; pulkstens stahw preeksch azzim un kahriba tik stipra paleek, ka tas pazellahs un zaur skurstinu nobrauz kambari. Mehnes spihd, winsch kluffi leen pee galda un nemm pulksteni. Bet — dohmas schaujahs prahtâ: woi tas irr pareisi? kahriba atkal muddina, ka neweens ne redsoht un ne sinnoht un ka ar tahdu pulksteni winsch buhschoht pahd wisseem laimigs buht. Zau gribb eet tad firds sah mohstees: Zu fakki ka neweens ne reds? woi Deews temi ne reds, kam gaischakas azzis ne ka schi mehnescha skaidrums irr? Un tawâ

tehws, tawâ mihtais nelaika tehtists, kâ winsch tewim peekohdinaja, ka taifnam buhs buht! Ne, ne, es ne gribbu grehfoht prett Deemu, es gribbu paklauffiht sawam mihtam tehvam un pee gobda un taifnibas palikt. To winsch ar diktu balsi isfauzahs, atstahje to pulksteni turpat un zaur skurstinu iswilzees nogahje us mahjahm un nogullahs meerigi un preezigi. Bet winsch weens pats ne bij bijis. Kambari blakkam fehnina meita gulleja un nomohdâ buhdama wiffu bij dsirdejufi un pahd ta puifcha gobda-firdi preezajufees. Rihtâ ta meisteram ar puifi leek atnahkt un waiza: Nu sehns kapehz tu scho nakti to pulksteni ne nehmi? Schis nabbadinsch bahs un bes wallodas friht pee wiannas kahjahm un pehz ar affarahm fauz: Apschehlojeetees pahd mannim. Za atbildeja: Es to gribbu un par temi gabdashu. Pateiz Deewam, ka winsch tawu firdi us labbu greefis un tewim lihdschjis kahrdinaschanâ pastahweht. Un ta darrija pehz sawa wahrda, likke to isfokhleht un mahzihd un winsch zaur sawu muhschu labs un gobdigs zilweks un daschureis saweem behrneem to stahstijis fazzija: Behrni luhdsami paleezeet pee taifnibas.

Dahwidâ fakka: Es esmu jauns bijis un wezs tappis, bet taifnu ne esmu redsejis atstahdu jeb wiinna dsimumu maifi meklejam.
Dalba mahzitais.

Wehl zittas mahnu eeraschas un blehnas, u. t. j. pr.
(Stattees Nr. 51. p. 9.)

„Noleezeet jel tabs tumfibas darbus un apwelzeet tabs gaischibas eerohschus!“ — Zâ gan usfauz wisseem frehts apustuls Pahwils (Reem. 13, 12.) Bet, Deewam schehl, wehl dauds irr, kas to ne dsird, woi tishcham ne gribb dsirdeht! Wehl irr laudis, kas tohs dsirwus un spehzigus Deewa wahrbus ar sawahm aukim ne dsird un ar sawu firdi ne faproht! Zhi fakfoht: tee ne warr ischkirt, kas irr gaischibas un kas tumfibas darbi. Deewa wahrdu mahzibas jau dauds simts gaddus teem tohp sludbinatas un zelsh us muhschigu pateefibu rah-

dihts. Bet fo palihds tahdeem Deewa wahrdi un mahzitaju publes, kad ne wihscho prabtu zil-
laht un no tumfibas walgeem atrautees? Ko
palihds teem ta kristiga tizziba, kad tee winnas
darbus aisleeds? Ko palihds tahdeem Deewu
luhgt: Lai nahf tawa walstiba, — un at-
pesti muhs no ta launa, kad tee Deewa wal-
dischanai ne padohdabs un no launa ne atfahp-
jahs, bet sawu zerribu un tizzibu us blehnam leef!
Al! Ka un s peeminneht, ka schinnis jau, pal-
dees Deewam! isfkaidrotos laikos wehl tumfi-
ba muhsu staryâ miht! Kautschu jau patte ta pa-
ganiska buhschana preeksch fanteem gaddeem beig-
ta, tatschu wehl dauds faknes no tahs irr lauschu
firdis. Un fo palihdsjetu to ne buht ne peemin-
neht? Tas buhtu winnai wehl laiku doht us at-
spirgschanu un ataugfchanu pee behrnu behrneem.
Ne, ne! schi peeminneschana tik teem par launu
warr buht, kas ne dohma atfahptees no sawa
nisna zella; bet teem, kas tumfibas darbus fahf
nihdeht, tas buhs par preeku un eedrohschma-
fchanu sawâ zihnischana us preekschu dohtees. —

Luhf, tē wehl zittus neekus peeminnesim, fo
tumfschi laudis zeeni un par pateesibu turr:

1) Kas uhdeni jeb fo zittu pahr fleegfni leij,
tas laimeiz azzis aisleijohht.

2) Ne effohht labbi slohtu wesselu krahfnit
mest, bet waijagohht papreeksch strikkus pahzirst
un trihs sarrinus atneht.

3) Kur trihs zilweki kohpâ, tur wels fakfoht:
„juhs trihs, es zettortais.“

4) Kad lihki wedd no mahjahm abra, tad us
durwim dweeli leef, lai mirrons wehl pehdigu
reisi mutti noslauka.

5) Daschi mahnu tizzigi pirms pirti ee-eet,
un isheet telwa reisi skaita.

6) Kad us tirgu brauz, tad preeksch sirga
fahjahm krustu welf, lai labbi laimejahs tirgo-
fchanâ.

7) Kas pirmu reisi ahderi laisch, tam pascham
no sawahm affininu jaenenem, tad ragganas ne
warroht skahdeht.

8) Kad jaunpirtku gohwi mahjâs pahrwedd,
tad ar uhdeni pretti jaeeohht, un azzis winnai
ja-aisleijohht, lai ne sinn zellu atpaffat behgt.]

9) Kad Jahnu wakkara pahr woi zaur sehtu
puffes rauj, tad tanni weeta wairs ne augohht.

10) Kad Jahnu wakkara us Jahna sahlehmi
gullt, tad redsoht kur nauda schahwejahs.

11) Kur nelabbas sahles aug dahrsa, tur
waijagohht jaunu fakki, kam azzis wehl naw
wakkâ, ceraft, tad isnihfsoht.

12) Kad labba azz neef, tad raudaschoht,
bet kad kreisa azz neef, tad sineeschotees; kad
labba sauja neef, tad naudu isdohfchoht, bet
kad kreisa sauja neef, tad naudu eenemschoht.

Kas warr wiffus neekus un pestelus issteift, ar
kurreem noschellojami laudis publehjahs un welfi
mohzabs! Tee irr neisskaitami! Un kas wehl
spehj isfazzihht, zil nelaimes tahdi neeki pee dauds
zilwekeem darrijuschi!! — Al kaut tee weenreis
pawiffam nihktu un pasustu, tad buhtu wiffi
lainigi laudis! Nefahds wiltneeks tohs apmah-
nitu un nefahds laundarritais peekluhtu! —

Kad tee sawas notifschanas pee wiffseem darbeem
pareisi wehra liktu un ar gaischibu teefatu, tad
lehti fajustu, ka nefahda burfchana neds skau-
diba pee tam wainigi, bet ka ifkatra buhschana
prassa apdohmu un taisnu eetaifschanu. Tad
ta nauda, fo taggad pubfchlotafeem, labdarreem,
fwehtitafeem un zitteem schahdeem tahdeem wilt-
neekem dohd, pascheem kullē paliktu un dauds-
reis firgs ne buhtu jahahda pehz blehdneeku pa-
dohma. — Al mohstatees un zellatees, kas wehl
sawas nesunnafchanas dublos gullat un wilt-
neeku walgōs fnauschat! Nedseet, ta gaischas
deenas faule pahr Jums spohfschi spibd un mihligi
Jums usfmeij! Ne leedsatees winnas spoh-
schumâ staigahht un winnas starrōs smaidihht! —
Zellatees, ak zellatees, un laideet sawus behr-
ninus winnas pakrehfli usangt un winnas gai-
schumâ staigahht! — Klauseet sawus mahzita-
jus, kad tee juhs muhschigas gaismas zellōs
wadda. So bes tam muhschigu dschwoschanu
ne panahfseet, neds winnas salbus auglus bau-
disseet. — Usnemmeet par zella waddonu tohs
taisnus Deewa wahrduhs, kas muhscham ne
mello, neds us launu wadda un tohpeet gais-
mas behrni. — Turraitees kâ wihri pehz Dee-
wa pateesibas dschdamees un „ne effat wairs

behni, kas tohp schaubiti un mehtati no iffatra mahzibas wehja, zaur to zilweku blehdibu un wiltibu, ar ko tee gluhn juhs peewilt!“ (Gwes. 4, 14.) Pawiffam dsennaitees pehz pateesibas, „un tad juhs to pateesibu saprattiseet un ta pateesiba juhs atswabbinahs.“ (Zahn. 8, 32.) Zekatees! tohpeet apgaismoti; jo juhsu gaisma nahk, un ta Runga gohdiba uslez z pah r jums!

M. L. 31

Teesas fluddinafchana.

No Sarkanas muischas (Rothhof) pagasta teefas teek wiffi parradu deweji to nomirruschu fainnecku Mangelu Mahrtina un Kattelapu Zahna usazinatati, ar fawahm prassifchanahm un mekleschanahm lihds 16tu Oktober f. g. pee schihs pagasta teefas peeteektees. Talihds arri tee, kas scheem nelaitkem ko parada buhtu, teek usazinatati, fawus parradus aismaksaft. Kas fluffu zeetihds, tam buhs pehzak dubulti fawi parradi jaatlihdsina.

Sarkanas muischas pagasta teefa, tai 7ta August 1836. I

+++ Fanne Fannohn, peefehdetais.

(Nr. 95.) Br. Stavenhagen, pagasta teefas srihweris.

Zittas fluddinafchana.

Kad 13ta September f. g. schihdeem swehtki, tad teek zaur scho sinnamu darrihts: ka Remtenes tirgus ne 13ta bet 11ta September f. g. Remtenes muischatis turrehts. Remtené, 20ta August 1836. I

Muischas waldischana.

Brink-Rendes fainneckam Wille Deesumam tappe tanni nakti no 20ta us 21mu August f. g. 4 sirgi nofagti, prohti: weens bij mehrens sirgs ar breefcha spalwu, bes nekahdas sihmes, 9 gaddus wezs; ohtrs mehrens ar breefcha spalwu, eesillahm sapihtahm krehpehm, un diwi baltahm srihpahm us mugguru, no kurrahm weena srihpa par sprihdi semmak us labbu pufsi, 13 gaddus wezs; treschais behrs, ar baltu bleffi peeré, un labbai aufei nogreests gals; zettortais arri behrs, un pee tam pasihstams, ka pakkal-fahjahm wehl sihmes no spreies. Kas pah r scheem sirgeem taisnu sinnu dohd, dabbohn peenahkamu pateizibas naudu. 2

Muischas waldischana.

Daschadu kaweklu labbad, Skrundees tirgu schogadd 16ta September turrehts.

Skrunde, 18ta August 1836. I

Muischas waldischana.

Naudas, labbibas un prezzu tirgus us plazzi. Rihge tanni 31ma August 1836.

	Sudraba			Sudraba	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 rubli 61½ kap. papihru naudas gelbeja	I	—	I pohds kannedu . . . tappe maksahs ar	—	80
5 — papihru naudas . . . —	I	37	I — linnu labbas furtes — —	2	20
I jauns dahlderis —	I	32	I — — flitakas furtes — —	2	—
I puhrs rudsu tappe maksahs ar	I	40	I — tabaka — —	I	—
I — kweeschu — —	I	75	I — dselses — —	—	65
I — meeschu — —	I	10	I — sweesta — —	I	80
I — meeschu = putrainu — —	I	80	I muzza silku, preeschu muzzâ — —	6	25
I — ausu — —	—	80	I — — wihfchnu muzzâ — —	6	50
I — kweeschu = miltu — —	2	20	I — farkanas fahls — —	6	—
I — bihdeletu rudsu = miltu — —	I	80	I — rupjas leddainas fahls — —	5	—
I — rupju rudsu = miltu — —	I	40	I — rupjas baltas fahls — —	4	10
I — sirnu — —	I	50	I — smalkas fahls — —	4	—
I — linnu = sehklas — —	3	—	50 graschi irr warra jeb papihres rublis un warra nauda stahw ar papihres naudu weena maksâ.		
I — kannedu = sehklas — —	I	50			
I — kimmenu — —	5	—			

B r i h w d r i e k e h t.

No juhrmallas-gubernementu augstas waldischanas puffes: Hofraht von Braunschweig, graham. pahrluhfotais.